

REV-VERSIE - INGEDIENDE WIJZIGINGEN BIJ RAADSVOORSTEL 40-2025

Beleidsplan Sociale Ontmoetingsplekken: kernpunten uit de feedback (op sep 2025 versie) & wijze van verwerking (in dec 2025 versie)

Feedback	Verwerking
<u>Participatie</u> Verschillende raadsleden hebben in de domeinvergadering Sociaal in september '25 verzocht het beleidsplan aan besturen van gemeenschapshuizen en inwoners voor te leggen.	In het beleidsplan dat in september in de domeinvergadering Sociaal is besproken, zijn inzichten van besturen van gemeenschapshuizen en inwoners meegenomen. Deze zijn o.a. opgehaald via overleggen met besturen (waaronder op 25 januari '25 om de beleidsrichtingen te toetsen en verrijken); het burgerberaad 2024; en de onafhankelijke adviesraad Maastricht. De uitgewerkte plannen zijn destijds niet meer voorgelegd, maar op verzoek van raadsleden is dit na september alsnog gebeurd. Er is overleg geweest met besturen van gemeenschapshuizen op ambtelijk (18 en 23 september) en bestuurlijk niveau (9 oktober). Daarnaast is 'ontmoeten' en het beleidsplan onderwerp van gesprek tijdens de stadsdeelbezoeken 2025 die van oktober tot december plaatsvinden. Op 12 november zijn raadsleden in gesprek gegaan met besturen van gemeenschapshuizen tijdens de stadsronde over sociale ontmoetingsplekken. Het algemene beeld van de consultaties is dat er waardering is voor het voorgestelde beleid. Besturen van gemeenschapshuizen en inwoners onderschrijven de bouwstenen. Verschillende concrete suggesties voor aanscherping van het plan zijn verwerkt in de huidige versie – zoals ook blijkt uit het vervolg van deze tabel - en andere punten kunnen worden meegenomen in de uitvoering.
<u>Sturen op inclusie</u> In de domeinvergadering werd opgemerkt dat het beleidsplan de indruk wekte dat huidige gemeenschapshuizen moedwillig (groepen) inwoners buitensluiten en dat er top-down druk uitgeoefend gaat worden om inclusie en diversiteit af te dwingen (bijv dat gemeenschapshuizen gedwongen gaan worden om te turven welke (groepen) inwoners gebruik maken van het gemeenschapshuis). Verschillende bestuursleden van gemeenschapshuizen hebben aangegeven graag meer verschillende (groepen) inwoners te willen bereiken, zoals jongeren en mensen met een migratieachtergrond. Ook in de stadsdeelbezoeken werd opgemerkt dat sommige (groepen) inwoners nauwelijks gebruik maken van bestaande sociale ontmoetingsplekken, waarbij ook	Het college hecht waarde aan inclusie. Echter, de indruk die sommige raadsleden hebben gekregen is niet de intentie geweest wat het beleidsplan wilde overbrengen. De tekst is dan ook aangepast. Zo wordt nu bijvoorbeeld benadrukt dat ontmoeting binnen vertrouwde groepen – zoals buurtgenoten met een gedeelde achtergrond of cultuur – waardevol is, naast ontmoetingen tussen mensen die elkaar anders minder snel zouden tegen komen. Turven is nooit de bedoeling geweest, maar om die indruk te vermijden is de effectindicator gelieerd aan inclusie en diversiteit weggehaald.

Feedback	Verwerking
jongeren en mensen met een migratieachtergrond veelvuldig werden genoemd.	
<u>Ongelijk investeren</u> Verschillende raadsleden merkten in de domeinvergadering in september op dat ontmoetingen faciliteren ook relevant is in welgestelde buurten van Maastricht, want ook daar is eenzaamheid. Daarom stelden zij vragen over het principe ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’ mbt tot sociale ontmoetingsplekken. Besturen van gemeenschapshuizen en ook inwoners onderstreepten het belang van sociale ontmoetingsplekken in de hele stad, maar hebben ongelijk investeren niet ter discussie gesteld.	Het college is het er helemaal mee eens dat het inzetten op ‘ontmoeten’ in de hele stad belangrijk is. Daarom zet het beleidsplan ook in op het faciliteren van kleinschalige ontmoetingsplekken en ontmoetingscentra in de hele stad. Er wordt dus aanzienlijk geïnvesteerd in sociale ontmoetingsplekken in de hele stad. Wel investeren we extra in buurten waar relatief veel inwoners in een kwetsbare positie verkeren (bijv hogere eenzaamheidscijfers, moeite met rondkomen en meer gezondheidsproblemen). Door beperkte financiële middelen, minder uitgebreide kennis, vaardigheden en/of contacten hebben veel inwoners in deze buurten extra behoefte aan - en baat bij - sociale ontmoetingsplekken die door de gemeente ondersteund worden. Deze aanpak sluit ook aan bij het beleidskader sociale basis, dat eerder dit jaar door de raad is vastgesteld, en waar het principe van ongelijk investeren voor gelijke kansen onderdeel van is. In het beleidsplan wordt nu sterker benadrukt dat we sociale ontmoetingsplekken ondersteunen in de hele stad, om het beeld dat het beleidsplan voornamelijk om Huizen van de Wijk draait bij te stellen. Ook is de wat ongelukkige bewoording “buurten waar ‘ontmoeten’ niet vanzelfsprekend is” weggehaald.
<u>Transformatie en centralisatie</u> In de domeinvergadering in september werd opgemerkt dat het beleidsplan te weinig erkent dat er al veel goeds gebeurt in gemeenschapshuizen en te veel inzet op een gehele transformatie. Daaraan gerelateerd werd opgemerkt dat de Huizen van de Wijk overkomen als een centralisatie, omdat het om grote gebouwen gaat die professionele organisaties lijken te gaan overnemen.	Er gebeurt inderdaad al veel goeds in gemeenschapshuizen en andere sociale ontmoetingsplekken. Dat wordt daarom nog duidelijker gemaakt in de tekst. Het woord ‘transformatie’ wordt in de tekst niet meer gebruikt, om te vermijden dat de indruk wordt gewerkt dat alles anders moet. Wel staat vermeld dat de bouwstenen erop gericht zijn om bij te dragen aan het versterken van de rol die sociale ontmoetingsplekken in de wijk en stad kunnen spelen, wat veel besturen van gemeenschapshuizen ook ambiëren. Het doel van het beleidsplan is om bij te dragen aan aangename, laagdrempelige, toegankelijke en toekomstbestendige sociale ontmoetingsplekken. Het beleidsplan geeft aan dat de gemeente eigenaar kan zijn van een pand, maar niet de eigenaar is van de ontmoetingsplekken die daarin worden gerealiseerd. Die rol ligt bij de vrijwillige besturen van de plekken en bij inwoners zelf. De gemeente speelt een faciliterende rol en luistert daarbij goed naar de besturen, burgerinitiatieven, inwoners en andere relevante partners. Het beleidsplan is dan ook niet gericht op centralisatie. Wel staat in het beleidsplan dat als er geen vrijwillig bestuur is, kan een professionele organisatie de rol op zich kan nemen om het functioneren van de plek te waarborgen. Zo blijft de ontmoetingsfunctie behouden voor de buurt, terwijl tegelijkertijd wordt gezocht naar nieuwe vormen van lokaal eigenaarschap door inwoners. In het beleidsplan is verhelderd dat hoe een Huis van de Wijk ruimtelijk wordt vormgegeven, kan verschillen. Soms kan één centrale locatie passend zijn, maar het kan ook gaan om meerdere

Feedback	Verwerking
	locaties die qua aanbod het Huis van de Wijk vormen. Dit is afhankelijk van factoren zoals (de grootte van) beschikbaar vastgoed en de behoeften van inwoners.
<u>Inzet op besparing zorg- en ondersteuningskosten</u> In de domeinvergadering in september werden door een aantal raadsleden opmerkingen gemaakt en vragen gesteld over de mogelijke besparing op zorg- en ondersteuning door te investeren in sociale ontmoetingsplekken. Daarbij werd opgemerkt dat het lijkt alsof de plannen dienend zijn aan het reduceren van zorg- en ondersteuningskosten.	Het beleidsplan benadrukt nu sterker dat ontmoeten cruciaal is voor het welzijn van inwoners, wat de primaire reden is om sociale ontmoetingsplekken te ondersteunen. Het hebben van contact, het kunnen delen van zorgen en ervaring, het vinden van zinvolle activiteiten draagt aantoonbaar bij aan (positieve) gezondheid van inwoners. Het ontmoeten van anderen kán daarmee bijdragen aan het voorkomen of uitstellen van zorg- en ondersteuningsvragen, wat een waardevol neveneffect is, niet het primaire doel.
<u>Reikwijdte van het beleidsplan</u> Verschillende raadsleden benadrukten in de domeinvergadering van september dat de rol van de gemeente bij het faciliteren van ontmoeten breder is dan sociale ontmoetingsplekken in buurten en wijken (openbare ruimte, broedplaatsen, sportkantines etc) en hadden daarom kritiek op de reikwijdte van het beleidsplan dat zich beperkt tot gemeenschapshuizen en kleinschalige sociale ontmoetingsplekken zoals huiskamers en sociale restaurants. Ook inwoners benoemden in de stadsdeelbezoeken dat naast sociale ontmoetingsplekken de gemeente ook op andere manieren ontmoeten kan faciliteren.	Het college onderschrijft de visie van de raadsleden en inwoners dat de gemeente op uiteenlopende manieren kan bijdragen aan het faciliteren van ontmoeting en het versterken van gemeenschapszin. Dit is bijv. ook te zien in de ontwerp omgevingsvisie, het integraal huisvestingsplan PO, de Visie Urban Sports & Culture en de Uitvoeringsnota Sport- en Bewegingsstimulering, waarin het faciliteren van ontmoeten in de openbare ruimte een belangrijk speerpunt is. Echter, dit specifieke beleidsplan beperkt zich tot gemeenschapshuizen en kleinschalige sociale ontmoetingsplekken. Deze focus helpt om voortgang te boeken op een taai en urgent dossier. Voor gemeenschapshuizen is beleid voor het laatst vastgesteld in 1988, terwijl veel van deze plekken – evenals kleinschalige initiatieven - voor aanzienlijke uitdagingen staan. Met een gericht en toegewijd beleidsplan kunnen we deze plekken versterken en toekomstbestendig maken, zodat ze hun belangrijke rol in de sociale infrastructuur van Maastricht kunnen blijven vervullen.
<u>Uitwerking ondersteuningsstructuur</u> Raadsleden en besturen van gemeenschapshuizen zien de waarde van ondersteuning voor besturen van gemeenschapshuizen (bouwsteen 5). Wel zijn opmerkingen gemaakt en vragen gesteld over de vorm die het gaat krijgen. Zo benadrukten verschillende bestuursleden dat behoeften tussen gemeenschapshuizen verschillen, dus het verzoek tot een divers aanbod en keuzevrijheid. Ook noemden verschillende bestuursleden de interesse in het onderling delen van kennis en het mogelijk gezamenlijk organiseren van bepaalde zaken.	De ondersteuning zal inderdaad divers zijn en niet verplicht, omdat behoeften verschillen. In de tekst wordt dit nu sterker benadrukt. Ook is bijdragen aan kennisdeling en mogelijke samenwerking tussen (besturen van) gemeenschapshuizen toegevoegd aan de opsomming van ondersteuningsbehoeften. Als het beleidsplan wordt vastgesteld zal in de uitvoeringsfase de ondersteuning verder worden vorm gegeven in overleg en samenwerking met de besturen, wat ook al in de eerdere versie vermeld werd.
<u>(Para)commercialiteit</u> Een raadslid stelde de vraag in de domeinvergadering in september of beperkte ruimte kan worden geboden aan gemeenschapshuizen voor commerciële verhuur voor (ongeorganiseerde groepen) inwoners, nu in verschillende buurten	De voorgestelde exploitatiesubsidie voor ontmoetingscentra en Huizen van de Wijk verlicht de druk op het sluitend krijgen van de exploitatie. Tegelijkertijd erkennen we dat het toestaan van een beperkt aantal feesten, koffietafels of andere bijeenkomsten voor buurtbewoners (niet verenigingen) kan bijdragen aan sociale samenhang én aan het genereren van eigen inkomsten. We gaan verkennen in hoeverre het mogelijk en wenselijk is om hiervoor beperkte ruimte te

Feedback	Verwerking
nauwelijks buurtcafés meer zijn en die feesten/koffietafels etc. ook kunnen bijdragen aan sociale cohesie. Dit is ook een verzoek dat is geuit door verschillende bestuursleden van gemeenschapshuizen. Net als hierboven genoemd benadrukken zij dat dit niet alleen extra inkomsten kan genereren, maar ook een maatschappelijke functie kan dienen.	bieden. Hierbij wordt ook mogelijke concurrentie met horecagelegenheden in de buurt meegewogen. Dit is een lopend proces, dat niet is opgenomen in het beleidsplan, maar onderdeel uitmaakt van de verdere uitvoering.
<u>Toegankelijkheid</u> In de domeinvergadering in september is toelichting gevraagd op de inzet om gemeenschapshuizen toegankelijker te maken, bijv. of daarbij rekening wordt gehouden met het VN-verdrag Handicap. Ook besturen van gemeenschapshuizen en inwoners benadrukken het belang van de fysieke toegankelijkheid van de gebouwen.	Toegankelijkheid is een belangrijk aandachtspunt in het beleidsplan. In de tekst is nu gespecificeerd dat gemeenschapshuizen worden gescreend op basis van de nieuwe NEN 9120 norm, die in februari 2025 is geïntroduceerd en voortkomt uit het verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap.